॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ महानपनयः सूत ममैवाच विशेषतः । स इदानीमनुप्राप्तो मन्ये सञ्जय शोचतः ।
यद्गतं तद्गतमिति ममासीन्मनसि स्थितं । इदानीमत्र किं कार्य्यं प्रकरिष्यामि सञ्जय ।
यथा ह्येष चयो वृत्तो ममापनयसम्भवः । वीराणां तन्ममाचक्ष्व स्थिरीभूतोऽस्मि सञ्जय ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ कर्णभीमौ महाराज पराक्रान्तौ महाहवे । बाणवर्षाण्यवर्षेतां वृष्टिमन्ताविवाम्बुदौ । ५७०
भीमसेनाङ्किता बाणाः स्वर्णपुङ्खाः शिलाशिताः । विविशुः कर्णमासाद्य भिद्यन्त इव जीवितं ।
तथैव कर्णनिर्मुक्तैः सविषैरिव पन्नगैः । आकीर्य्यत रणे भीमः शतशोऽथ सहस्रशः ।
तयोः शरैर्महाराज सम्पतद्भिः समन्ततः । बभूव तव सैन्यानां सङ्क्षोभः सागरोपमः ।
भीमचापच्युतैर्बाणैस्तव सैन्यमरिन्दम । अवध्यत चमूं मध्ये घोरैराशीविषोपमैः ।
वारणैः पतितैराजन् वाजिभिश्च नरैः सह । अदृश्यत मही कीर्णा वातभग्नैरिव द्रुमैः । ५७५
ते बध्यमानाः समरे भीमचापच्युतैः शरैः । प्राद्रवंस्तावका योधाः किमेतदिति चाब्रुवन् ।
ततो व्युदस्तं तत्सैन्यं सिन्धुसौवीरकौरवं । प्रोत्सारितं महावेगैः कर्णपाण्डवयोः शरैः ।
ते शूरा हतभूयिष्ठा हताश्वहतवारणाः । उत्सृज्य भीमं कर्णञ्च व्यद्रवन् सर्व्वतो दिशः ।
नूनं पार्थार्थमेवास्मान्मोहयन्ति दिवौकसः । यत् कर्णभीमप्रभवैर्व्वध्यते नो बलं शरैः ।
एवं ब्रुवाणा योधास्ते तावका भयपीडिताः । शरपातं समुत्सृज्य स्थिता युद्धदिदृक्षवः । ५८०
ततः प्रावर्त्तत नदी घोररूपा रणाजिरे । शूराणां हर्षजननी भीरूणां भयवर्द्धिनी ।
वारणाश्वमनुष्याणां रुधिरौघसमुद्भवा । संवृता गतसत्त्वैश्च मनुष्यगजवाजिभिः ।
सानुकर्षपताकैश्च द्विपाश्वरथभूषणैः । स्यन्दनैरपविद्धैश्च भग्नचक्राक्षकूबरैः ।
जातरूपपरिष्कारैर्धनुर्भिः सुमहास्वनैः । सुवर्णपुङ्खैरिषुभिर्नाराचैश्च सहस्रशः ।
कर्णपाण्डवनिर्मुक्तैर्निर्मुक्तैरिव पन्नगैः । प्रासतोमरसङ्घातैः खड्गैश्च सपरश्वधैः । ५८५
सुवर्णविकृतैश्चापि गदामुसलपट्टिशैः । वज्रैश्च विविधाकारैः शक्तिभिः परिघैरपि ।
शतघ्नीभिश्च चित्राभिर्व्वभौ भारत मेदिनी । कनकाङ्गदहारैश्च कुण्डलैर्मुकुटैस्तथा ।
बलयैरपविद्धैश्च तथैवाङ्गुलिवेष्टकैः । चूडामणिभिरुष्णीषैः स्वर्णभूषैश्च मारिष ।
तनुत्रैः सतलत्रैश्च ग्रैवेयैश्चैव भारत । वस्त्रैश्छत्रैश्च विद्धस्तैश्चामरव्यजनैरपि ।
गजाश्वमनुजैर्भिन्नैः शोणिताक्तैश्च पत्रिभिः । तैस्तैश्च विविधैर्भिन्नैस्तत्र तत्र वसुन्धरा । ५९०
पतितैरपविद्धैश्च विबभौ द्यौरिव ग्रहैः । अचिन्त्यमद्भुतञ्चैव तयोः कर्म्मातिमानुषं ।
दृष्ट्वा चारणसिद्धानां विस्मयः समजायत । अग्नेर्व्वायुसहायस्य गतिः कच्च दुराहवे ।
आसीद्भीमसहायस्य रौद्रमाधिरथेर्गतं । निपातितध्वजरथं हतवाजिनरद्विपं ।
गजाभ्यां सम्प्रयुक्ताभ्यामासीन्नलवनं यथा । मेघजालनिभं सैन्यमासीत्तव नराधिप ।
विमर्द्दः कर्णभीमाभ्यामासीच्च परमो रणे । ५९५
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि जयद्रथवधपर्व्वणि भीमकर्णयुद्धेऽष्टत्रिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १३८ ॥